

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

«الْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَائِسُ»

الكافي، جلد ۱، صفحه ۲۶

امام خامنه‌ای مدظله العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی،
وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

نگاهی به دو رخداد مهم در سوریه و عراق

شناسنامه مطلب	
b-70	کد مطلب
بصیرتی / تحلیل / تحلیل‌ها / حوادث و وقایع	رده
التاجی، ارتش سوریه، حشد الشعبی، بحران امنیتی	برچسب
نویسنده: سعدالله زارعی	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

در روزهای اخیر، منطقه شاهد دو تحول مهم بود، توافق پوتین و اردوغان و توقف عملیات آزادسازی ادلب و حمله مجدد نظامیان آمریکایی علیه چند پایگاه نیروهای مقاومت در بوکمال به بهانه مورد حمله قرار گرفتن پایگاه «التاجی» واقع در شمال بغداد. در خصوص این دو تحول نکاتی وجود دارد:

۱- ارتش سوریه طی حدود چهار ماه گذشته، به مرور سلسله عملیاتی را در غرب حلب و استان ادلب به اجرا گذاشت و موفق شد بخش اعظم غرب استان حلب را از سیطره تروریست‌ها آزاد کند و در استان ادلب نیز ارتش سوریه توانست نزدیک به

60 درصد استان را آزاد کند با این وصف قابل پیش‌بینی بود که ارتش سوریه طی حداکثر دو ماه آینده قادر به پاکسازی کامل مناطق آلوده در شمال و شمال غرب سوریه خواهد بود و این به معنای پایان سیطره گروه‌های تروریستی وابسته در خاک سوریه بود.

در طول این مدت عملیات‌های ارتش سوریه عملاً موقعیت نظامیان ترکیه و مراکز آنان را بطور جدی به خطر انداخته بود. نیروهای ارتش ترکیه در شمال سوریه که گفته می‌شود عدد آن بین سه تا چهار هزار نفر می‌باشد، از یک طرف به سه تکه تقسیم شده و هر تکه در محاصره ارتش سوریه قرار گرفته بود و از سوی دیگر ارتباط آن‌ها با مرز ترکیه قطع شده بود و این به معنای منفعل شدن و به پایان رسیدن توان عملیاتی آن‌ها بود. البته ارتش سوریه هم پنهان نمی‌کرد که نیروهای ترکیه در خاک خود را «متجاوز» تلقی می‌کند و پس از پایان عملیات در غرب سوریه آنان را وادار به خروج از مناطق اشغالی می‌کند. بنابراین کاملاً واضح بود که «رجب طیب اردوغان» شرایط دشواری پیدا کرده است.

رئیس‌جمهور ترکیه بر مبنای حل سیاسی بحران امنیتی مناطق شمالی سوریه در سال ۱۳۹۵ به مذاکرات آستانه ملحق گردید و خود این الحاق، اعتراف آنکارا به بن‌بست نظامی مخالفان اسد تلقی شد. در این مذاکرات ترکیه به عنوان طرف تروریست‌ها «به نمایندگی از آنان در مذاکرات شرکت می‌کرد و امضای نماینده ترکیه، امضا گروه‌های تروریستی تلقی می‌شد. ایران و روسیه هم به عنوان طرف‌های دولت قانونی سوریه در این مذاکرات بودند و امضای آنان امضای دولت سوریه تلقی می‌شد. کما اینکه دولت سوریه به طور رسمی هم این نمایندگی را قبول و ابراز کرده بود. دولت ترکیه در ماجرای توافق حدود ۲۰ ماه پیش آستانه که به استقرار مناطق «کمتر درگیر» و «حایل» در پنج منطقه سوریه منجر شد، قرار بود یگان‌هایی را در ادلب مستقر کند و این یگان‌ها کار جداسازی مسلحین را انجام دهند. به این معنا که گروه‌های مسلحی که قایل به توافق سیاسی با دولت سوریه هستند را از دسته‌هایی که کماکان روی سرنگونی دولت اصرار دارند جدا کند و با کوچک شدن دایره مسلحین غیرقابل مذاکره، آزادسازی بقایای سوریه با سهولت صورت گیرد و برای این موضوع، زمانی در نظر گرفته و به درخواست ترکیه دوبار تمدید شد و در نهایت به جایی نرسید و پس از مدت‌های زیاد عملیات آزادسازی غرب حلب و ادلب از آبان ماه گذشته به نرمی آغاز شد و ارتش سوریه توانست

طی ۳-۴ ماه بخش اعظم این مناطق را آزاد کند. اما در این میان ارتش ترکیه که باید از عملیات سوریه استقبال می‌کرد، به مخالفت برخاست و از تروریست‌ها در قبال دولت و ارتش سوریه دفاع کرد و حتی دست به عملیات‌هایی علیه بعضی از مراکز ارتش سوریه و نیروهای حزب الله و یک مقر متعلق به ایران زد و در نهایت با فشار به روسیه به توافق لرزانی با مسکو دست یافت. جان این توافق، توقف عملیات نظامی ارتش سوریه بود به این صورت که تروریست‌های جبهه النصرة و... ۵۰ کیلومتر از موقعیت‌های کنونی خود عقب بنشینند و ارتش سوریه ۳۰ کیلومتر جلو بیاید و در آنجا متوقف شود و مذاکرات برای رسیدن به راهکاری که متضمن رفع دغدغه‌های ترکیه باشد بین طرف‌های اجلاس آستانه ادامه یابد.

توافق چند روز پیش میان ترکیه و سوریه در واقع ادامه و بازسازی توافقی بود که در مهرماه میان پوتین و اردوغان امضا شده بود و خود این موضوع بیانگر شکننده بودن این توافق است. ارتش ترکیه اگرچه در طول این یک هفته و به‌طور غیرقانونی و برخلاف توافق مهر و اسفند با روسیه، صدها نیروی جدید و انواعی از جنگ‌افزار را وارد ادلب کرده است اما قادر به حفظ توافق انجام شده نیست چرا که از یک سو بخش قابل توجهی از تروریست‌ها به توانایی اردوغان در مدیریت صحنه به نفع آنان اعتماد ندارد و از سوی دیگر ارتش سوریه ضمن آنکه تعهدی به توافق مورد اشاره ندارد، می‌تواند با هر اقدام تروریست‌ها دست به واکنش نظامی بزند و لذا دور نیست زمانی که ارتش عملیات آزادسازی ادلب را از سر بگیرد.

۲- آمریکایی‌ها پس از آنکه مدعی شدند ۱۰ موشک به پایگاه نظامی‌شان در التاجی بغداد ااثابت کرده و به کشته شدن ۴ نفر از نیروهای آنان منجر شده، چهارشنبه شب به پایگاه‌های نیروهای مقاومت در جنوب شرق منطقه بوکمال و در حد فاصل القائم تا این منطقه حمله کرده و با شلیک ۱۵ موشک این پایگاه‌ها را منهدم کرده‌اند. این اقدام آمریکا که ذیل عنوان دروغین «ائتلاف» صورت گرفت با واکنش دولت و گروه‌های مختلف عراقی مواجه گردید.

حمله نظامی به پایگاه التاجی قاعدتا از طرف گروه‌های شناخته‌شده و مسئولی نظیر حشدالشعبی روی نداده است چراکه واکنش نظامیان آمریکایی به چنین اقدامی قابل پیش‌بینی بود و نیروهایی نظیر حشدالشعبی که به دلیل اینکه عراق در آستانه تشکیل دولت قرار دارد، به اهمیت «آرام نگه داشتن شرایط» واقف بوده‌اند. بنابراین دو گزینه درباره منشاء حمله به پایگاه التاجی - به فرض آنکه درباره وقوع آن تردید نداشته باشیم -

قابل تصور است. احتمال اول این است که آمریکا با هدف جلوگیری از توافق داخلی در عراق به متشنج کردن فضای امنیتی روی آورده است. می‌دانیم که عراقی‌ها پس از پیدا شدن بن‌بست در تشکیل دولت «محمد توفیق علاوی» به سمت توافق حداکثری در حرکت بودند و این در حالی بود که به دلیل قرار داشتن مخالفان آمریکا در کانون این توافق، برای واشنگتن غیرقابل تحمل تلقی می‌شد. البته در همین جا باید به این نکته اشاره کنیم که حمله آمریکا به پایگاه‌های

حشدالشعبی در حد فاصل القائم و بوکمال برخلاف تحلیل واشنگتن به سرعت دادن شکل‌گیری دولت جدید بغداد منجر می‌شود و این چیزی است که در تجزیه و تحلیل آمریکایی‌ها دیده نشده است چراکه آنان همواره با شاخص‌های مدنظر خود به ارزیابی میدان دست می‌زنند.

گزینه دوم این است که برخی از گروه‌های شکست‌خورده تروریستی نظیر داعش، بعثی‌ها و گروه‌هایی که پشت صحنه اداره میدان اغتشاشات شش‌ماه اخیر بودند؛ با هدف تاثیر بر فضای توافقات اخیر میان گروه‌های مختلف شیعه، سنی و کُرد عراق، دست به اقدامی تحریک‌آمیز علیه پایگاه «التاجی» زده‌اند و ممکن است این اتفاقات در جاهای دیگر هم تکرار شود. این احتمال اگرچه از احتمال قبلی ضعیف‌تر است، دور از ذهن نیست البته در این میان همان‌گونه که تا به حال، بارها شاهد بوده‌ایم، در این صحنه نیز طراحی آمریکایی و کارگردانی آنان و بازیگری مشترک با گروه‌های مورد اشاره می‌تواند اتفاق افتاده باشد.

فضایی که در ابتدای روز و در انتهای روز چهارشنبه گذشته در شمال بغداد و سپس در القائم در غرب عراق روی داد، یک بار دیگر نشان داد، حضور نظامی آمریکا در عراق همواره یک تهدید امنیتی علیه بغداد است و برای حل این معضل امنیتی باید کاری صورت گیرد. تحولات امنیتی روز چهارشنبه به دولتمردان عراق و طیف‌های مختلف این کشور یادآور می‌کند که برای غلبه به توطئه‌های امنیتی آمریکایی‌ها و نیز برای غلبه بر بازیگری فاجعه‌آمیز گروه‌های تروریستی باید فکری برای منشاء این حوادث که حضور غیرقانونی نظامیان آمریکایی در این کشور است، بکنند. ما در ایران تجربه بزرگی داریم. اخراج حدود ۵۰ هزار مستشار نظامی آمریکا از ایران در سال ۱۳۵۷ سبب شکل‌گیری قدرت دفاعی مثال‌زدنی ایران در دهه‌های پس از آن و از میان رفتن گروه‌های غیرقانونی مسلح در ایران گردید.

سعدالله زارعی

منبع: سایت کیهان